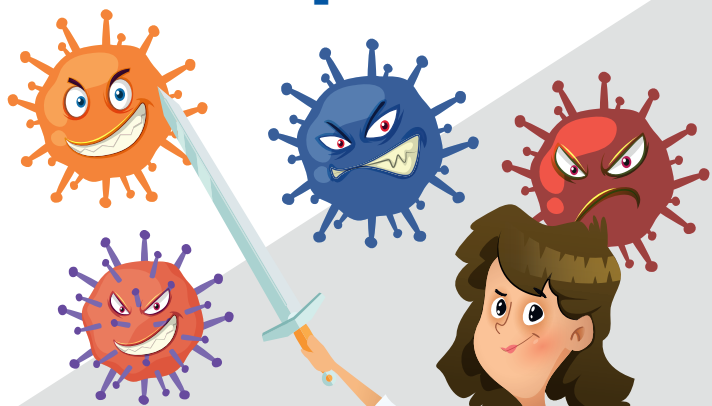

LEVEL UP!

Akcija za 5!

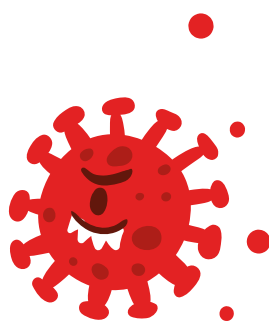
PRIRUČNIK ZA KOORDINATORICE I KOORDINATORE

Akcija za 5!

**PRIRUČNIK ZA
KOORDINATORICE I KOORDINATORE
U PROJEKTU**

Akcija za

IMPRESSUM

Priručnik pripremali/-e:

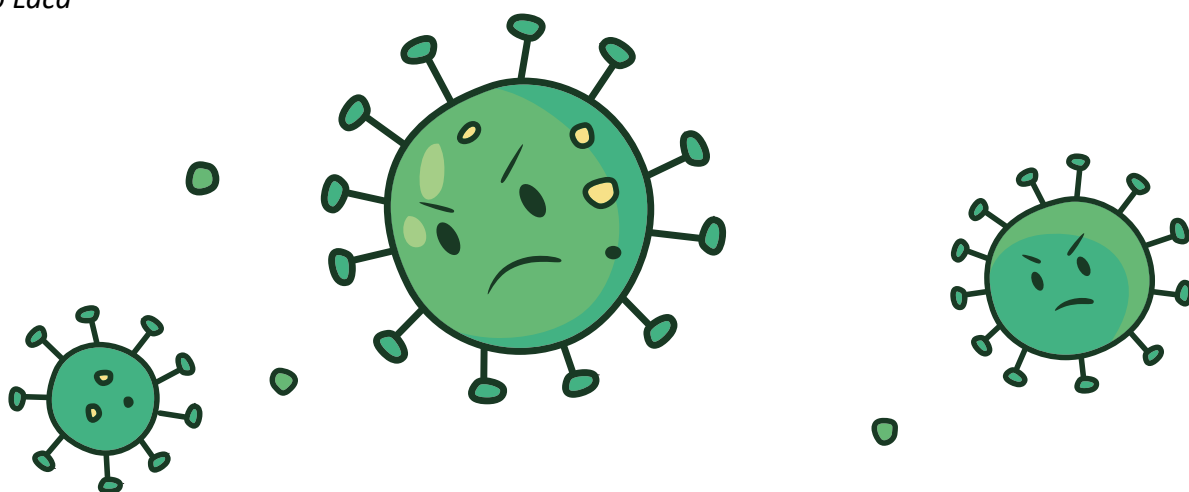
Maja Uršić Staraj

Maša Cek

Emma Žufić

Grafičko oblikovanje:

Marko Laća

Priručnik je izrađen u sklopu projekta “Akcija za 5 – Level Up!”. Projekt se provodi uz financijsku podršku Središnji državni ured za demografiju i mlade i Grada Rijeke. Projekt provode Udruga Delta, Udruga za ljudska prava i građansku participaciju PaRiter i Grad Rijeka.

„Stajališta izražena u ovoj publikaciji isključiva su odgovornost Udruge Delta i ne odražavaju nužno stajalište Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade i Grada Rijeke.“

UVOD – O „AKCIJI ZA 5!“

Program „Akcija za 5!“ pruža mogućnost mladima srednjoškolske dobi da steknu znanja i razviju kompetencije potrebne za aktivno djelovanje u zajednici kroz fokus na solidarno djelovanje s vršnjacima u svrhu ublažavanja efekata korona krize. Program im također omogućava da se upoznaju s procesom donošenja odluka na lokalnoj razini, čime ih se dodatno osnažuje za (su)djelovanje u lokalnoj zajednici.

Program se odvija u nekoliko faza, a svaka faza ima specifične zadatke, trajanje i ishode učenja. U prvoj fazi mladi pristupaju i obrađuju edukativne materijale za tzv. *microlearning* koji ih upoznaju s njihovim zadacima i osnovnim pojmovima projektnog financiranja na platformi [Padlet](#). U drugoj fazi mladi sudjeluju na edukaciji na kojoj će dobiti osnovne informacije o utjecaju korona krize na mlade te steći osnovna znanja o jednom od alata za djelovanje u tom kontekstu – formi projektnoga prijedloga. U trećoj fazi učenici razvijaju set vještina koje im omogućuju samostalno i proaktivno djelovanje u zajednici: mladi u manjim grupama razvijaju i pišu projektne prijedloge te ih prezentiraju putem kratkog videa. U ovoj fazi mladi također stječu vještine (samo)vrednovanja, prezentacijske vještine i vještine *online* rasprave – pisane i usmene. U četvrtom dijelu odabrani mladi provode projekt odabran kao najbolji, što im omogućuje stjecanje novih, praktičnih vještina nadgledanja i provedbe projekta, razvoj samopouzdanja te samorealizaciju u području djelovanja za održivi razvoj.

Ciljevi obrazovnog programa:

- Potaknuti i osposobiti mlade za djelovanje u zajednici
- Razviti građansku i socijalnu kompetenciju mladih
- Upoznati mlade s osnovnim informacijama o utjecaju pandemije COVID-19 na mlade
- Educirati mlade o osnovama pisanja projektnih prijedloga
- Upoznati mlade s radom lokalne samouprave

Ciljana skupina programa su mlade osobe srednjoškolske dobi (15 do 19 godina), odnosno učenici i učenice obuhvaćene 4. i 5. odgojno-obrazovnim ciklusom.

Ishodi učenja programa:

- Prepoznati i nabrojati neke od efekata pandemije COVID-19 na mlade
- Analizirati utjecaj pandemije COVID-19 na ranjive skupine mladih
- Razviti projektni prijedlog na temu vršnjačke pomoći u ublažavanju efekata pandemije
- Vrednovati projektne prijedloge prema određenim kriterijima procjene
- Isplanirati i provesti projekt u lokalnoj zajednici
- Identificirati ključne dionike i donositelje odluka u zajednici i uspostaviti odnos s njima u fazama razvoja i provedbe projekta

Edukativni materijali za učenike nalaze se na linku: <https://padlet.com/udrugadeltari/t16cxwvnary50mud>

Što je projekt?

Svi smo mi građani društva. Kao aktivni građani i građanke, svoju ulogu promišljamo i djelujemo na način koji čini život boljim za nas i one čine našu zajednicu – lokalnu, nacionalnu ili šire.

Jedan od oblika djelovanja u zajednici je provedba projekata - niza povezanih aktivnosti koje se provode kako bi postigli zadani cilj. Projekti se razlikuju svojim trajanjem, potrebnim resursima, dosegom, vrstom aktivnosti: od uređenja školskog igrališta do izgradnje studentskog kampusa!

Ono što je svim projektima zajedničko jest **projektna logika**. Svaki projekt usmjeren je na rješavanje problema ili potrebe ciljne skupine odnosno korisnika, ima svoj cilj, postiže se provedbom aktivnosti i sadrži proračun u kojem su popisani troškovi potrebni za njegovu provedbu.

Od problema do cilja

Projekt je niz povezanih aktivnosti koje provodimo s nekom svrhom. Svrha je središnji cilj projekta kojom se rješava glavni problem, a definira ju se s obzirom na korist za ciljne skupine.

Ciljne skupine su korisnici - osobe ili grupe za čiju dobrobit projekt provodimo. Teško da će pojedini projekt riješiti sve aspekte problema, stoga trebamo pažljivo odabrati ciljeve.

Jedan od najpoznatijih pristupa postavljanju ciljeva nazvan je **SMART**. To znači da su ciljevi postavljeni specifično, jasno i precizno; ciljevi su mjerljivi - u količinama, trajanju, svotama, postocima ...; ciljevi su ostvarivi; ciljevi su relevantni, odnosno zaista važni za ciljnu skupinu; ciljevi su uvremeni – svaki projekt mora imati jasan početak i kraj.

Kako do cilja – aktivnosti i proračun projekta

Svaki projekt niz je međusobno povezanih aktivnosti koje se osmišljavaju, dogovaraju i provode kako bi se postigli zadani ciljevi projekta. Pri rješavanju istog problema možemo se koristiti različitim metodama i aktivnostima koje određuju **kako** želimo postići zadani cilj. U provedbi aktivnosti upotrebljavamo ljudske, tehničke i financijske resurse.

Kako bi uspješno planirali, pišemo proračun projekta, koji predstavlja prijevod projekta u novčane iznose. Kod izrade treba pripaziti da svi troškovi koji će nastati direktno u provedbi aktivnosti budu predviđeni u proračunu, dok istovremeno treba obratiti pažnju da se u troškovima ne pretjeruje i da odražavaju realne cijene na tržištu. Proračun treba biti izrađen na način da su troškovi jasni svakome tko ga čita.

Tijek „Akcije za 5!“ i uloga koordinatorica

1. BRAINSTORMING (OLUJA IDEJA)

Učenici/-ce unutar grupe raspravljaju o temi, o tome što bi htjeli napraviti za druge mlade u njihovoj okolini. Smisao *brainstorminga* (*oluje ideja*) je da osmisle što je više moguće zanimljivih ideja. Nakon toga jednu ili dvije ideje detaljnije analiziraju i odabiru koju će predstaviti u projektnom prijedlogu.

Njihovi prijedlozi mogu ići u smjeru osmišljavanja projekta koji:

- nudi aktivnosti informiranja ili zagovaranja;
- nudi aktivnosti edukacije za mlade u nekom području u sklopu teme.

2. PISANJE PROJEKTOG PRIJEDLOGA

Pisanje projekta podrazumijeva ispunjavanje unaprijed pripremljenog nacrtu prijedloga projekta, koji se sastoji od sljedećih elemenata: opisa problema/potrebe, cilja projekta, opisa aktivnosti, tablice plana aktivnosti i proračuna.

Opis problema/potrebe – učenici/e ukratko objašnjavaju **zašto** je dobro odnosno potrebno provesti projekt (npr. loš položaj mladih na tržištu rada u uvjetima bolesti COVID-19).

Cilj projekta – učenici opisuju što žele postići projektom.

Opis aktivnosti – učenici navode kako će projekt biti proveden, tj. opisuju aktivnosti koje će provesti kako bi postigli zadani cilj.

Tablica aktivnosti treba sadržavati popis aktivnosti koju će učenici provesti, vremenske rokove za provedbu aktivnosti, kao i popis zaduženih osoba za provedbu tih aktivnosti. Te osobe mogu biti učenici ili predstavnici drugih organizacija koje će učenici zadužiti za provedbu specifičnih aktivnosti.

Tablica proračuna treba sadržavati sve troškove koji će nastati u svrhu provedbe aktivnosti. Troškovi se trebaju temeljiti na realnim cijenama – učenici trebaju provjeriti cijene (online, telefonski, traženjem ponude).

3. IZRADA TIK-TOK VIDEA

Za predstavljanje projekta odabrana je forma **video uratka do 1 minute**. Predložena platforma TikTok jednostavna je za korištenje, omogućava brz *upload* i slanje, no učenici/-ce mogu koristiti druge alate u ispunjavanju zadatka. Forma videa je slobodna, učenici/-ce se ne moraju snimati, mogu odabrati neutralnu pozadinu ili kadrove uz koje će predstaviti svoj projekt.

Iako je forma slobodna, video uradci ipak moraju sadržavati sljedeće elemente:

- Kratak opis ideje projekta (zašto smatrate da je važno baviti se temom, koji je cilj vašeg projekta);
- Koje aktivnosti ćete provesti da bi ispunili ciljeve projekta;
- Osnovni proračun.

Kako bi se učenici jednostavnije snimili video, **mogu napisati scenarij** koji će sadržavati tekst kojeg će govoriti, kao i opis toga što će se događati u svakom trenutku videa.

4. IZBOR PREDSTAVNIKA/-CE VIJEĆA UČENIKA, RASPRAVA I GLASANJE

Nakon što učenici/-ce predaju projektne prijedloge, oni će biti dostupni na platformi Padlet. Zadatak učenika/-ca je da pregledaju ostale i vrednuju ih prema koristi za zajednicu, usklađenosti proračuna s aktivnostima, realnoj mogućnosti za provedbu svih aktivnosti i kvaliteti prezentacije (videa). Učenici/-ce se dogovaraju kako će oblikovati pitanja za druge grupe i upućuju ih na platformi Padlet. Jedna osoba će biti odabrana kao predstavnik/-ca grupe u Vijeću učenika, koje daje konačne ocjene i time sudjeluje u izglasavanju najbolja dva projekta za prvi krug odabira.

Uloga koordinatora/ice

Koordinator/-ica grupe učenika ima višestruk zadatak. Vi ćete pomagati učenicima i određivati tijekom projekta u suradnji s voditeljicama „Akcije za 5!“. Također, očekuje se da znate kako funkcionira lokalna samouprava, u ovom slučaju Grad Rijeka, u onoj mjeri da učenike možete usmjeravati i savjetovati.

Koje su vaše glavne uloge?

- Poticati učenike/ce da budu aktivni i ispune sve zadatke
- Usmjeravati i voditi svoju grupu kroz program „Akcije za 5!“ i izradu projekta
- Trebate ih koordinirati i motivirati → vi niste vođe ili predsjedavajući već njihovi pomagači ←

- Pružiti učenicima priliku da aktivno prikupe informacije o tematskom pitanju
- Pružiti učenicima priliku da otkriju da postoje različita mišljenja o određenom pitanju
- Razviti kod učenika vještinu formuliranja pitanja
- Pružiti učenicima priliku da razviju sposobnosti držanja javnog govora
- Upoznati učenike s lokalnom vlašću
- Omogućiti učenicima da nauče raspolagati s ograničenim iznosom novca
- Omogućiti učenicima da uče o donošenju odluke o izboru između više različitih opcija
- Potaknuti učenike da aktivno sudjeluju u zajednici

S učenicima ćete komunicirati putem odgovarajuće grupe na nekoj od aplikacija (npr. WhatsApp, Viber...). Ukoliko oni to žele, možete se naći i u živo ukoliko možete osigurati odgovarajuće uvjete s obzirom na bolest COVID-19 (maske, dezinfekcija ruku, manji broj ljudi uz održavanje razmaka).

Uvijek započnite s kratkim upoznavanjem. Ne zaboravite se predstaviti! Recite im nešto više od samog imena. Kako ste se uključili u projekt, mislite o temi i slično? Važno je da budete opušteni, ali i da pažljivo usmjeravate sve aktivnosti i zadatke koji su postavljeni pred učenike.

Objasnite im način rada i dogovorite se osnovna pravila i rokove. Praćenje priručnika za učenike bit će vam od velike pomoći. To će vam dati osjećaj sigurnosti, a također je i od velike pomoći i za učenike.

Što očekujemo od vas?

Vi niste nastavnici i ne pokušavajte to biti, **vi ste njihovi pomagači**. Trebate im **pomoći u koordinaciji rada i motivirati ih**. Učenici moraju posao obaviti sami. Zajedno s grupom, vi želite predati dobar prijedlog i želite da on bude realiziran. Suradnja je glavni cilj. Kad je grupa pasivna ili na neki način razočarana, vaš je zadatak da pokrenete proces ispočetka, da stimulirate grupu. No, pobrinite se da rezultat ne ovisi samo o vašem aktivnom pristupu.

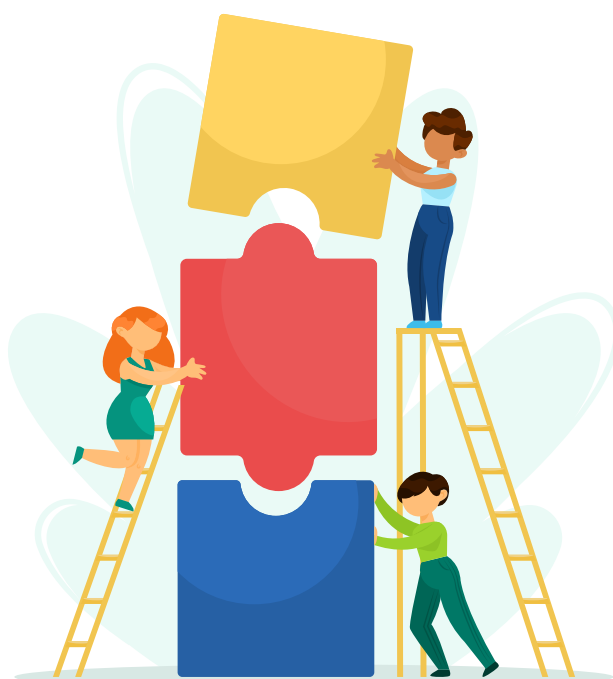
Informirajte ih da mogu izabrati predsjedavajućeg, ako to žele. Predsjedavajući kontrolira procese i informira se o radu svih u grupi. Nemojte sami određivati različite poslove. Pustite grupu da radi sama. To je „učenje kroz rad“.

Sugerirajte da podijele grupu u manje podgrupe (npr. parove). Pustite ih da osmisle nekoliko zadataka (npr. koga će koja grupa kontaktirati, tko će se baviti proračunom, a tko pisanjem prijedloga, tko će izraditi video itd.).

Čitavo se vrijeme informirajte o napretku grupe (što su dogovorili, što trenutno rade, što planiraju raditi...). Ponekad će se grupa morati u tijeku rada dogovoriti da promijeni prvobitni dogovor jer će se pokazati da je on neprovediv. Vi im slobodno pružite pomoć pri donošenju odluka savjetima (izabrati nešto potpuno drugo ili prilagoditi ono što su već izabrali), no ne namećite svoje mišljenje. Pazite da si grupa ne zada prevelike ili preteške zadatke koje neće biti u mogućnosti ostvariti.

Pružite im pomoć pri oblikovanju pitanja koje žele postaviti putem telefona određenim osobama, poduzećima ili grupama. Neka vas informiraju o svim postignutim dogovorima (npr. ako dogovore volonterski rad za izvedbu svog projekta). Svakako im naglasite da pri dogovaranju s bilo kime moraju imati na umu da postoji mogućnost da njihov projekt neće biti izvršen i da to i druga strana mora znati.

Tijekom jutra kada učenici osmišljavaju projekte, imaju mogućnost kontaktirati stručnjake, odnosno zaposlenike Delte i gradske uprave. Grupa mora formulirati određene projektne ideje, ali i sva otvorena pitanja koja su nejasna ili su potrebna kako bi se projekt što bolje isplanirao i kasnije proveo. Stručnjaci će im potom odgovarati na pitanja o npr. izvedivosti i pružiti razne informacije te ponekad i dozu inspiracije.

Rad s mladima

Važnost rada s mladima prepoznata je na razini politika Europske unije od 2008. godine kada se njegova vrijednost ističe u „Europskoj strategiji za mlade – ulaganje i osnaživanje“: „*Rad s mladima treba podržavati, prepoznati ga zbog njegovog gospodarskog i društvenog doprinosa te profesionalizirati.*“

Hrvatski autori smatraju da je rad s mladima „poseban oblik odgojno-obrazovne djelatnosti čiji je cilj nadograditi napore roditelja i škole te pomoći u stvaranju odgovornog, samosvjesnog, kritičnog i mislećeg člana društva“ (Kovačić i Ćulum, 2015: 23)

10 NAČELA RADA S MLADIMA

1. Promocija autonomije, slobode i odgovornosti mlade osobe
2. Partnerski odnos između mladih i radnika s mladima
3. Usmjerenost na proces i otvorenost za nova učenja
4. Upotreba neformalnih metoda učenja i stvaranje uvjeta za informalno učenje
5. Fleksibilnost i inovativnost
6. Utemeljenost na potrebama
7. Interdisciplinarnost i krossektoralnost
8. Fokus na humanističkim vrijednostima ravnopravnosti, interkulturalnosti, ljudskih prava, poticanja nenasilja i izgradnje mira
9. Zabavnost sadržaja
10. Kompetentnost i profesionalnost radnika s mladima

Izvor: Preuzeto iz Kovačić i Ćulum, 2015:38

Napomene za rad s mladima u Akciji za 5!

- Budite aktivni i entuzijastični kako biste motivirali svoju grupu
- Tretirajte učenike pozitivno.
- Djelujte na ravnopravnoj razini s učenicima, ali vodite računa o planiranju vremena
- Svako mišljenje učenika je dobro, ali mora biti dobro argumentirano
- Objasnite im svaki dio programa „Akcija za 5!“

I zapamtite:

Ako nešto ne znate, osjećate se neugodno ili nesigurno, možete se slobodno obratiti zaposlenicima Udruge Delta!

Etička načela rada koordinatora/ica u akciji za 5!

Etički kodeks odnosi se prije svega na moralne i profesionalne principe koje koordinatori/ice trebaju poštivati u svojem radu.

Koordinatori/ice imaju obavezu da:

Tretiraju mlade s poštovanjem

- Poštivanje ljudskih prava svakog učenika/ce, izbjegavajući bilo kakav oblik diskriminacije (na osnovu rase, spolne i/ili rodne pripadnosti, seksualne orijentacije, religijskog opredjeljenja, obrazovanja, socioekonomskog statusa i dr.)
- Objašnjavanje i održavanje načela povjerljivosti, tj. toga da su sve informacije unutar grupe učenika i između koordinatora i učenika povjerljive i ne smiju se koristiti u druge svrhe bez jasno danog pristanka – osim u slučaju kada informacija ukazuje na postojanje opasnosti za učenike/ce, koordinatora/icu i/ili nekog drugog pojedinca/ku

Poštuju odabire i potiču mlade na donošenje vlastitih odluka

- Informiranje mladih o različitim ishodima njihovih odluka bez nametanja vlastitog rješenja
- Omogućavanje prilike za učenje iz iskustva i stvaranje preduvjeta za uspjeh, čime se gradi i potiče samopouzdanje učenika/-ica.
- Poštivanje izbora učenika/-ica, pri čemu im se ukazuje na to da posljedice njihovih dijela moraju poštivati načela poštivanja ljudskih prava.

Brinu za dobrobit i sigurnost mladih

- Preuzimanje odgovornosti za procjenu rizika za učenike/ce te pravovremena komunikacija sa zaposlenicama Udruge Delta u slučaju da postoji sumnja na ugrozu.
- Poticanje učenika/-ica na učenje strategija za suočavanje s izazovima u skladu s vlastitim mogućnostima i izbjegavanje nepotrebnih rizika.

Doprinosu promociji društvene pravde za mlade i za društvo u cjelini

- Promocija pravednosti i reakcija na diskriminatorne akcije i stavove.
- Ohrabrivanje mladih na uvažavanje različitosti.
- Promocija participacije mladih u društvu.
- Ohrabrivanje mladih na udruživanje i rad na pitanjima od zajedničkog interesa.

Principi rada koordinatora/ica

Koordinatori/-ice se obvezuju na to da:

Djeluju u skladu sa zakonima Republike Hrvatske.

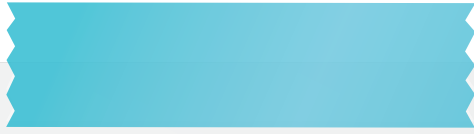
Uvažavaju granicu između profesionalnog i privatnog života

- Ne zloupotrebljavanje angažmana koordinatora/ice u cilju ostvarivanja intimnih i/ili seksualnih odnosa s mladima, kolegama/icama i suradnicima/icama.
- Ne razvijanje osobnih odnosa s mladima za vrijeme trajanja angažmana – u slučaju uspostavljanja takvog odnosa, podnijeti izvještaj zaposlenicima Udruge Delta koji poduzima odgovarajuće akcije.
- Ne učestvovanje u aktivnostima koje su povezane s uslugama i/ili poslovima iz osobne koristi i prihvaćanje poklona i/ili usluga od mladih.

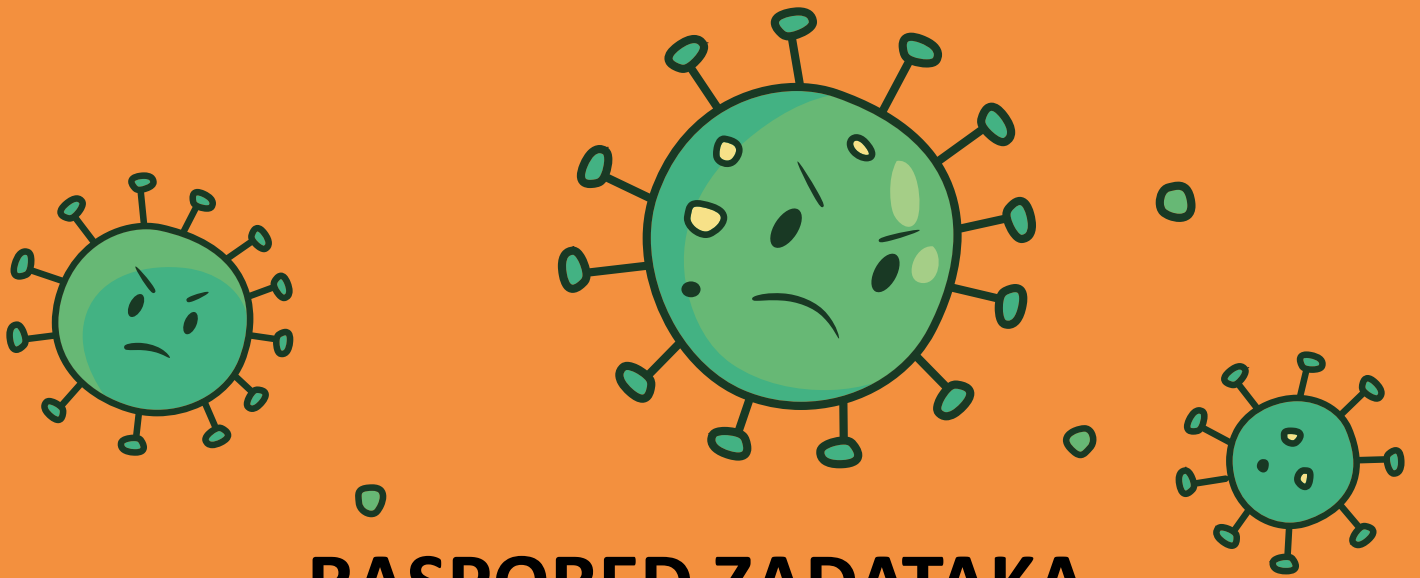
Razvijaju vještine i kompetencije

- Preuzimanje onih poslova i/ili odgovornosti za koje koordinatori/-ice osjećaju da imaju potrebna znanja, vještine i sposobnosti. U slučaju nesigurnosti, potražiti podršku zaposlenica Udruge Delta.
- Traženje i uvažavanje povratne informacije od mladih, suradnika/-ica i zaposlenica Udruge Delta o kvaliteti obavljenog posla.
- Prisustvuju pripremnoj radionici i edukaciji koordinatora/-ica i proučavanje materijala ustupljenih od strane Udruge Delta.

A series of horizontal lines for writing, spanning the width of the page. On the left side, there are ten circular punch holes, indicating the page is part of a spiral-bound notebook.

RASPORED ZADATAKA

4. 11. – 11. 11.

Pisanje projektnog prijedloga i izrada videa

Predaja:

11. 11. do 16:00 sati na mail:

udrugadelta.ri@gmail.com

11. 11. – 13. 11.

Pregled tuđih projekata, online rasprava

13. 11.

Vijećnici predaju glasove

13. 11. – 18. 11.

Priprema za završnu raspravu

19. 11.

Završna rasprava (Zoom platforma)

Sadržaj ovog dokumenta isključiva je odgovornost Udruge Delta. Ovaj projekt financira Grad Rijeka i Središnji državni ured za demografiju i mlade.